

Blandyna Zajdler

Przyroda

Plan wynikowy

4

Wymagania na ocenę:					
dopuszczającą		dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:					
Dział 1. Ja i przyroda					
Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	1.1. Poznaje przyrodę		<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposoby poznawania przyrody; - określa rolę zmysłów w poznawaniu przyrody; - wyjaśnia, dlaczego w poznaniu przyrody należy korzystać z różnych źródeł wiedzy; 		
	1.2. Poznaje przyrodę		<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady działań, które może sam wykonać w celu przeprowadzenia obserwacji przyrodniczych; - podaje przykłady zastosowania instrukcji obserwacji najbliższego otoczenia. 		
1.1. Przyrodę pomocne w poznawaniu przyrody	2. Przyrodę pomocne w poznawaniu przyrody		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak należy korzystać na lekcjach przyrody z przyrządów: lupy, kompasu, taśmy mierniczej; - określa przeznaczenie poznanych przyrządów (lupy, kompasu, taśmy mierniczej) w poznawaniu przyrody. 		
	1.3. Moje pierwsze obserwacje i doświadczenia		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego podczas obserwacji przyrodniczych należy stosować zasady bezpieczeństwa; - podaje przykłady zastosowania przyrządów (lupy, kompasu, taśmy mierniczej) w poznawaniu przyrody. 		
3. Moje pierwsze obserwacje	1.3 Moje pierwsze obserwacje i doświadczenia		<ul style="list-style-type: none"> - dokumentuje obserwacje przyrodnicze; - przeprowadza obserwacje na podstawie instrukcji w podręczniku. 		
	3. Moje pierwsze obserwacje		<ul style="list-style-type: none"> - planuje i dokumentuje przeprowadzenie doświadczeń przyrodniczych; - uzasadnia, że obserwacje są źródłem wiedzy o przyrodzie. 		
1.3 Moje pierwsze obserwacje i doświadczenia	4. Moje pierwsze doświadczenia		<ul style="list-style-type: none"> - dokumentuje doświadczenia przyrodnicze; - przeprowadza doświadczenie na podstawie instrukcji w podręczniku. 		
	4. Moje pierwsze doświadczenia		<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady doświadczenia przyrodnicze; - uzasadnia, że doświadczenia są źródłem wiedzy o przyrodzie. 		

Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	Wymagania na ocenę:				celująca
	dopuszczająca	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	
Uczeń:					

1.4. Podsumowanie działu 1	Wiadomości i umiejętności z lekcji: 1–4.				
5. Powtórzenie wiadomości z działu 1					
Dział 2. Cztery strony świata					
2.1. Zdobynam wiedzę o widnokręgu	– wyjaśnia, co to jest widnokrąg; – opisuje przebieg widnokręgu.	– wyjaśnia, jak się zmienia widnokrąg, kiedy dana osoba zmienia miejsce obserwacji.	– wyjaśnia, jak się zmienia widnokrąg, kiedy obserwator zmienia wysokość, z której obserwuje widnokrąg.	– wskazuje, jakie obserwacje można prowadzić na widnokręgu.	– uzasadnia, że widnokrąg zmienia się w momencie zmiany miejsca obserwacji i wysokości obserwacji.
6. Zdobynam wiedzę o widnokręgu					
2.2. Poznaje kierunki geograficzne	– wymienia nazwy kierunków głównych; – wyznacza kierunki główne w terenie za pomocą kompasu.	– wyznacza kierunki geograficzne na widnokręgu za pomocą kompasu i kierunek północny za pomocą gnomonu; – wskazuje kierunki główne w terenie.	– wymienia kierunki główne, używając nazw polskich i ich skrótów w języku angielskim; – odczytuje z różnicy kierunków nazwy kierunków pośrednich i wskazuje je w terenie;	– wyznacza kierunki w terenie za pomocą Słońca; – odczytuje z różnicy kierunków nazwy kierunków pośrednich i wskazuje je w terenie; – używa skrótów kierunków pośrednich w języku angielskim.	– wyznacza kierunki w terenie za pomocą Słońca i Gwiazdy Polarnej; – wyjaśnia, jak wyznaczyć kierunki w terenie bez użycia przyrządów, tylko obserwując przyrodę.
7. Poznaje kierunki geograficzne					
2.3. Wędrujka Słońca nad widnokregiem	– wskazuje położenie Słońca nad widnokregiem w ciągu doby; – obserwuje pozorną wędrujkę Słońca w ciągu doby; – wskazuje na widnokregu miejsca wschodu, górowania i zachodu Słońca w ciągu doby.	– wskazuje w terenie oraz na schemacie (lub horyzontarium) miejsca wschodu, zachodu i górowania Słońca w ciągu dnia oraz w różnych porach roku.	– dostrzega zależność między wysokością Słońca a długością cienia w ciągu dnia i w ciągu roku.	– wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością cienia w ciągu dnia i w ciągu roku; – opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokregiem w ciągu dnia i w ciągu roku.	– wyjaśnia pojęcie pozorną wędrujkę Słońca nad widnokregiem.
8. Wędrujka Słońca nad widnokregiem					

2.4. Poznaję plan i mapę	– rysuje plan dowolnego przedmiotu; – odczytuje informacje z legendy planu.	– wymienia czynności umożliwiające sprawne narysowanie planu.	– wyjaśnia, że plan i mapę rysujemy w zmniejszeniu; – opisuje najbliższą okolicę na podstawie planu.	– wskazuje różnice między planem a mapą; – wyjaśnia znaczenie umiejtności czytania planu najbliższej okolicy szkoły (miejsca zamieszkania).	– wyjaśnia, w jakich sytuacjach znajomość rysowania planów jest przydatna; – wyjaśnia, w jakich sytuacjach znajomość czytania planów jest przydatna.
2.5. Elementy mapy	– wymienia rodzaje map, np. topograficzną, turystyczną; – rozpoznaje znaki topograficzne w legendzie mapy: punktowe, liniowe, powierzchniowe.	– korzysta z informacji zawartych w legendzie mapy; – odczytuje informacje z mapy, posługując się legendą.	– czyta mapę – interpretuje znaki zamieszczone na różnych mapach; – opisuje środowisko przyrodnicze wybranego obszaru, korzystając z różnych map.	– układa instrukcję ułatwiającą czytanie wybranego fragmentu mapy.	– planuje wycieczkę po nieznanym terenie, korzystając z mapy; – wskazuje różnice wysokości i nachylenie terenu na trasie wycieczki na podstawie pozycji.
2.6. Jak korzystać z map?	– wyjaśnia, co to znaczy zorientować mapę; – wymienia sposoby pomiaru odległości w terenie; – wyjaśnia, co to jest szkic; – wykonuje i opisuje szkic okolicy szkoły; – posługując się legendą, odnajduje na planie szkołę i dom.	– wyjaśnia, jak zorientować mapę za pomocą kompasu; – opisuje drogę z domu do szkoły, używając nazw kierunków głównych i pośrednich.	– orientuje mapę w terenie za pomocą obiektów terenowych; – podaje różnice między szkicem, planem a mapą; – przemieszcza się w terenie zgodnie z kierunkami i odległościami określonymi wcześniej podczas planowania trasy marszu.	– korzysta z planu i mapy wielkoskalowej podczas planowania wycieczki; – określa wzajemne położenie obiektów na planie, mapie topograficznej i w terenie; – określa odległości w terenie na podstawie podziałki liniowej.	
11. Jak korzystać z map?					
2.7. Podsumowanie działu 2	Wiadomości i umiejętności z lekcji 6–11.				
12. Powtórzenie wiadomości z działu 2					
Dział 3. Pogoda i pory roku					
3.1. Pogoda i jej składniki. Temperatura powietrza	– wyjaśnia, co to jest pogoda; – podaje nazwę przyrządu służącego do pomiaru temperatury; – odczytuje z termometru temperaturę powietrza; – wskazuje na termometrze temperaturę ujemną i dodatnią.	– wymienia składniki pogody; – prowadzi obserwacje temperatury powietrza; – podaje przykłady wpływu temperatury na życie człowieka.	– podejże zastosowanie termometru w różnych sytuacjach życia codziennego; – w ciągu danych wskazuje najwyższą i najniższą temperaturę.	– wyjaśnia budowę termometru cieczowego; – analizuje zapisane wyniki pomiarów temperatury powietrza; – oblicza różnice temperatury.	– wskazuje zależności między wysoką lub niską temperaturą powietrza a funkcjonowaniem organizmów; – podaje przykłady zjawów uzależnionych od określonej temperatury powietrza.
13. Pogoda i jej składniki. Temperatura powietrza					

Wymagania na ocenę:					
Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:					
3.2. Zachmurzenie. Opady i osady atmosferyczne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy stany skupienia wody; określa stopień zachmurzenia (niebo bez chmur, zachmurzenie częściowe, zachmurzenie całkowite); podaje nazwę przyrzędu do mierzenia wielkości opadu atmosferycznego i jednostki, w których podaje się wielkość opadów. 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia opady od osadów atmosferycznych; wymienia stany skupienia wody; prowadzi dzienniczek pogody uwzględniający zachmurzenie oraz opady i osady atmosferyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskazuje ich stan skupienia; wyjaśnia, jak można zmierzyć wielkość opadów atmosferycznych; dostrzega zależności między pomiarami składnikami pogody, tzn. temperaturę powietrza a opadami i osadami atmosferycznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposób powstania chmur; charakteryzuje zjawiska pogodowe: burzę, tęczę, deszcze nawalne, intensywne opady śniegu i opisuje ich następstwa; wskazuje lub rysuje znaki, które są umieszczane na mapach prognozy pogody dla zachmurzenia i opadów atmosferycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie doświadczenia opisuje, jak powstają opady; wymienia rodzaje chmur.
3.3. Ciśnienie atmosferyczne i wiatr	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest ciśnienie atmosferyczne; podaje nazwę przyrzędu, za pomocą którego można zmierzyć ciśnienie atmosferyczne; podaje jednostkę ciśnienia atmosferycznego; podaje nazwę przyrzędu, za pomocą którego można zmierzyć kierunek i prędkość wiatru; podaje jednostki, w których można określić prędkość wiatru. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje zasadę określania kierunku wiatru; wyjaśnia, skąd wieje wiatr północny, południowy itd.; opisuje zasady bezpiecznego zachowania podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej). 	<ul style="list-style-type: none"> określa kierunek wiatru w dniu obserwacji; określa prędkość wiatru (wiatr silny, słaby, brak wiatru); odczytuje z aktualnej mapy pogody kierunek i prędkość wiatru w swojej miejscowości; podaje skutki silnego wiatru. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na podstawie doświadczenia, jak powstaje wiatr; dostrzega zależności między zmianami ciśnienia a kierunkiem i prędkością (siłą) wiatru; zaznacza na mapie Polski określony kierunek wiatru; wyjaśnia, czym jest huragan i zawieja śnieżna; podaje skutki zawiei śnieżnej i huraganu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje na temat ostrzeżeń przed silnym wiatrem dla swojej miejscowości lub informacje o skutkach silnego wiatru w miejscu swojego zamieszkania; buduje prosty wiatromierz lub planuje ćwiczenie badające kierunek wiatru.
3.4. Pogoda w różnych porach roku	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zjawiska pogodowe charakterystyczne dla poszczególnych pór roku; podaje zasady bezpiecznego zachowania podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje prognozę pogody przedstawioną na mapie za pomocą znaków umownych. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wykresy i rysunki, przyporządkowując im zjawiska pogodowe w poszczególnych porach roku. 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzi w samodzielnie opracowanym kalendarzu obserwacje pogody uwzględniając zjawiska pogodowe charakterystyczne dla poszczególnych pór roku (używa w zapisach właściwe jednostki pomiaru). 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzi w samodzielnie opracowanym kalendarzu obserwacje pogody uwzględniając zjawiska pogodowe charakterystyczne dla poszczególnych pór roku (używa w zapisach właściwe jednostki pomiaru).
14. Zachmurzenie. Opady i osady atmosferyczne					
15. Ciśnienie atmosferyczne i wiatr					
16. Pogoda w różnych porach roku					

3.5. Podsumowanie działu 3 17. Powtórzenie wiadomości z działu 3	Wiadomości i umiejętności z lekcji 13–16.				
Dział 4. Moje ciało					
4.1. Układy narządów człowieka. Układ kostny	<ul style="list-style-type: none"> wymienia układy narządów budujące ciało człowieka; wyjaśnia, do czego służy szkielet; wyjaśnia, jak należy dbać o prawidłową postawę ciała. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy i podaje nazwy elementów szkieletu: czaszka, kręgosłup, klatka piersiowa, kości kończyny górnej, kości kończyny dolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy składowe szkieletu człowieka i rozumie ich rolę; uzasadnia, dlaczego stawy umożliwiają człowiekowi poruszanie się. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega współdziałanie szkieletu z mięśniami; na modelu szkieletu człowieka wskazuje ruchome połączenia kości – stawy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego stawy umożliwiają człowiekowi poruszanie się.
4.2. Układ pokarmowy 19. Układ pokarmowy	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy układ pokarmowy; opisuje, jak należy dbać o układ pokarmowy. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki pokarmowe zawarte w różnych produktach; na planszy układu pokarmowego wskazuje jamę ustną, przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube, odbył. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy i na własnym ciele ślinianki, wątroby, trzustkę i żołądek. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to znaczy trawienie pokarmu. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego pokarm powinien być dokładnie pogryziony.
4.3. Układ oddechowy 20. Układ oddechowy	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy układ oddechowy; opisuje, jak należy dbać o układ oddechowy. 	<ul style="list-style-type: none"> na planszy układu oddechowego wskazuje jamę nosową, krtań, tchawicę, oskrzela i płuca. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę jamy nosowej, krtań i płuc w oddychaniu. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego należy oddychać przez nos. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, korzystając z planszy, drogi, jaką przebywa wdychane powietrze i dalszą wędrówkę tlenu do komórek ciała.
4.4. Układ krwionośny 21. Układ krwionośny	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy układ krwionośny; opisuje, jak należy dbać o układ krwionośny. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie rolę serca w krążeniu krwi; wymienia funkcje krwi. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak zmienia się tętno pod wpływem wysiłku fizycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje naczyń krwionośnych i omawia ich rolę. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego człowiek umiera, gdy ustaje praca jego serca.
4.5. Układ rozrodczy 22. Układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w wyglądzie zewnętrznym kobiety i mężczyzny; rozpoznaje na schematach komórki rozrodcze męskie i żeńskie oraz podaje różnice między nimi; opisuje, jak dbać o układ rozrodczy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy układ rozrodczy mężczy i żeński; podaje nazwy poszczególnych elementów budowy układu rozrodczego kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy narządy budujące układ rozrodczy kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje poszczególnych narządów w układach rozrodczych kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z czego wynikają różnice między układem rozrodczym męskim i żeńskim.

Wymagania na ocenę:					
Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:					
4.6. Dojrzewanie płciowe 23. Dojrzewanie płciowe	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega dojrzewanie płciowe; - wymienia zasady higieny w okresie dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zmiany fizyczne i psychiczne zachodzące w organizmach dziewczęczyń i chłopców podczas dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na organizm w okresie dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje proces dojrzewania płciowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podobieństwa i różnice w dojrzewaniu dziewcząt i chłopców.
4.7. Układ nerwowy 24., 25. Układ nerwowy. Moje zmysły	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę odgrywa układ nerwowy w organizmie; - podaje nazwy zmysłów człowieka i wskazuje je na własnym organizmie; - podaje podstawowe zasady dbałości o wzrok i słuch. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na planszy główne narządy układu nerwowego i podaje ich nazwy; - opisuje rolę zmysłu wzroku, słuchu, węchu, smaku i dotyku w odbieraniu informacji z otoczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę odgrywa mózg; - za pomocą doświadczenia wykazuje współpracę zmysłu węchu i smaku. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia funkcjonowanie narządów wzroku, słuchu, węchu, smaku i dotyku i uzasadnia ich rolę w odbieraniu informacji z otoczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje rolę mózgu w odbieraniu wrażeń ze środowiska zewnętrznego przez narządy zmysłów.
4.8. Podsumowanie działu 4 26. Powtórzenie wiadomości z działu 4	Wiadomości i umiejętności z lekcji 18-25.				
Dział 5. Moje zdrowie i bezpieczeństwo					
5.1. Poznaję choroby i ich przyczyny 27. Poznaję choroby i ich przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, po czym można poznać, że organizm choruje; - opisuje sposoby zapobiegania chorobom. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to są choroby zakaźne; - wyjaśnia, czym są wywołane choroby zakaźne; - podaje przykłady chorób zakaźnych człowieka; - wyjaśnia, czym są choroby pasożytnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka; - podaje przykłady pasażerów i chorób wywołanych przez pasożyty. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym różnią się choroby zakaźne od chorób pasożytniczych; - wyjaśnia, dlaczego osoba chora na chorobę zakaźną powinna się zgłosić do lekarza. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych; - wyjaśnia, czym jest odporność i jak ją nabyć; - podaje przykłady chorób, przeciwko którym można się zaszczepić.
5.2. Substancje w domu 28. Substancje w domu	<ul style="list-style-type: none"> - podaje właściwości różnych substancji, np. plasteliny, szkła, gąbki; 	<ul style="list-style-type: none"> - bada właściwości substancji; - wyjaśnia, dlaczego na opakowaniach produktów szkodliwych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest właściwość substancji kruche od sprężystych i plastycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przedmioty codziennego użytku wykonane z substancji kruchych, sprężystych i plastycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa sposób stosowania środków chemicznego na podstawie informacji umieszczonej na opakowaniu;

	<ul style="list-style-type: none"> - odszukuje na opakowaniu środka czystości pikto-gramy informujące o tym, że są one szkodliwe dla zdrowia. 	<p>są umieszczane symbole ostrzegawcze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposób postępowania w wypadku uzadlenia lub kontaktu z rośliną trującą; - podaje, jak postępować w wypadku ukąszenia przez zmierz, pogryzienia i użądlenia przez owady. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego w kontaktach ze zwierzę-ami należy zachować szczególną ostrożność. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia zastosowanie substancji sprężystych, kruchych i plastycznych do wykonywania przedmiotów codziennego użytku.
5.3. Niebezpieczne rośliny i zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zwierząt jadowitych, roślin trujących; - wskazuje poprawne postępowanie w wypadku pogryzienia przez zwierzę. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje, jak należy pielęgnować trujące rośliny pokojowe; - wyjaśnia, jak należy postępować w wypadku wykrycia na skórze kleszcza. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposób postępowania w wypadku uzadlenia lub kontaktu z rośliną trującą; - podaje, jak postępować w wypadku ukąszenia przez zmierz, pogryzienia i użądlenia przez owady. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego w kontaktach ze zwierzę-ami należy zachować szczególną ostrożność. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia i krótko charakteryzuje choroby, które mogą być następstwem ukąszenia przez kleszcza.
29. Niebezpieczne rośliny i zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje poprawne postępowanie w wypadku pogryzienia przez zwierzę. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak należy postępować w wypadku oparzenia i odmrożenia; - opisuje objawy złamania kości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego nie należy się opalać bez zabezpieczenia skóry. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje różnice między zwichnięciem, złamaniem i stłuczeniem; - podaje numery alarmowe służące do wezwania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje uszkodzeń ciała i opisuje sposoby udzielania pierwszej pomocy; - tłumaczy, czym jest omdlenie; - wyjaśnia, jak postępować w razie omdlenia i w wypadku krwawienia z nosa;
5.4. Pierwsza pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia funkcje skóry; - wskazuje sposoby postępowania podczas oparzenia otarcia lub skaleczenia; - opisuje sposoby zabezpieczenia ciała przed skutkami nadmiernego promieniowania słonecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak należy postępować w wypadku oparzenia i odmrożenia; - opisuje objawy złamania kości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego nie należy się opalać bez zabezpieczenia skóry. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje różnice między zwichnięciem, złamaniem i stłuczeniem; - podaje numery alarmowe służące do wezwania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje uszkodzeń ciała i opisuje sposoby udzielania pierwszej pomocy; - tłumaczy, czym jest omdlenie; - wyjaśnia, jak postępować w razie omdlenia i w wypadku krwawienia z nosa;
30. Pierwsza pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposoby zabezpieczenia ciała przed skutkami nadmiernego promieniowania słonecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak należy postępować w wypadku oparzenia i odmrożenia; - opisuje objawy złamania kości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego nie należy się opalać bez zabezpieczenia skóry. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje różnice między zwichnięciem, złamaniem i stłuczeniem; - podaje numery alarmowe służące do wezwania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje uszkodzeń ciała i opisuje sposoby udzielania pierwszej pomocy; - tłumaczy, czym jest omdlenie; - wyjaśnia, jak postępować w razie omdlenia i w wypadku krwawienia z nosa;
5.5. Niebezpieczeństwo uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to jest uzależnienie; - podaje przykłady środków uzależniających. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia negatywne skutki uzależnienia od papierosów; - wskazuje na etykietach napojów energetyzujących substancje szkodliwe, które mogą powodować uzależnienie. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego zbyt częste korzystanie z telefonu komórkowego może prowadzić do uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje skutki działania nikotyny i alkoholu oraz napojów energetyzujących na organizm człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to jest asertywność; - rozumie, dlaczego znajomości zawarte przez internet mogą być niebezpieczne.
31. Niebezpieczeństwo uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to jest uzależnienie; - podaje przykłady środków uzależniających. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia negatywne skutki uzależnienia od papierosów; - wskazuje na etykietach napojów energetyzujących substancje szkodliwe, które mogą powodować uzależnienie. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego zbyt częste korzystanie z telefonu komórkowego może prowadzić do uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje skutki działania nikotyny i alkoholu oraz napojów energetyzujących na organizm człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to jest asertywność; - rozumie, dlaczego znajomości zawarte przez internet mogą być niebezpieczne.
5.6. W zdrowym ciele zdrowy duch	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co oznacza pojęcie: higiena osobista; - opisuje zasady dbania o własne ciało; - wymienia zasady zdrowego odżywiania; - wymienia elementy zdrowego stylu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia skutki niewłaściwego odżywiania; - podaje przykłady potraw, których nie należy spożywać ze względu na dużą zawartość soli, cukru lub tłuszczu; - wyjaśnia, dlaczego sen i ruch są niezbędne dla zachowania zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego niewłaściwe odżywianie może powodować otyłość, niedożywienie lub inne groźne choroby; - wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia i charakteryzuje jego elementy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego stosowanie zasad zdrowego stylu życia pozwala zachować zdrowie; - potrafi ułożyć tygodniowy jadłospis uwzględniający zasady zdrowego odżywiania. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kolejne poziomy piramidy pokarmowej, korzystając z samodzielnie przygotowanego plakatu; - potrafi właściwie zaplanować dzień.
32. W zdrowym ciele zdrowy duch	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co oznacza pojęcie: higiena osobista; - opisuje zasady dbania o własne ciało; - wymienia zasady zdrowego odżywiania; - wymienia elementy zdrowego stylu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia skutki niewłaściwego odżywiania; - podaje przykłady potraw, których nie należy spożywać ze względu na dużą zawartość soli, cukru lub tłuszczu; - wyjaśnia, dlaczego sen i ruch są niezbędne dla zachowania zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego niewłaściwe odżywianie może powodować otyłość, niedożywienie lub inne groźne choroby; - wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia i charakteryzuje jego elementy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego stosowanie zasad zdrowego stylu życia pozwala zachować zdrowie; - potrafi ułożyć tygodniowy jadłospis uwzględniający zasady zdrowego odżywiania. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kolejne poziomy piramidy pokarmowej, korzystając z samodzielnie przygotowanego plakatu; - potrafi właściwie zaplanować dzień.

Wymagania na ocenę:					
Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:					
5.7. Bezpieczeństwo w czasie zabawy i wypoczynku	– podaje przykłady właściwego spędzania wolnego czasu przez ucznia kl. 4; – wskazuje niebezpieczeństwa związane z wypoczynkiem nad wodą; – wymienia zasady właściwego odpoczynku nad wodą.	– podaje przykłady niebezpiecznych sytuacji podczas pobytu na wsi; – wyjaśnia, jak należy się zachować, gdy znajdzie się niewybuchi lub niewypały; – opisuje bezpieczne poruszanie się na rolkach i rowerze; – opisuje zasady bezpieczeństwa podczas zimowego wypoczynku.	– wyjaśnia, dlaczego nie każdy plac zabaw jest bezpieczny; – wyjaśnia, dlaczego właściwe poruszanie się na rowerze i na rolkach oraz właściwe wyposażenie jest ważne.	– opisuje ubiór dostosowany do jazdy na rowerze, rolkach oraz do sportów zimowych; – wyjaśnia, jak można pomóc tanceremu.	– opisuje, jak należy dbać o bezpieczeństwo podczas zabawy wypoczynku; – wyjaśnia, kiedy kąpiel w morzu jest niebezpieczna; – wyjaśnia, co to jest reguła ograniczonego zaufania; – podaje rozwinięcie skrótu GOPR.
5.8. Podsumowanie działu 5	Wiadomości i umiejętności z lekcji 27–33.				
34. Powtórzenie wiadomości z działu 5					
Dział 6. Środowisko w mojej okolicy					
6.1. Składniki środowiska	– rozpoznaje i podaje nazwy składników przyrody ożywionej i nieożywionej występujące w najbliższej okolicy.	– dokumentuje składniki przyrody ożywionej i nieożywionej.	– odróżnia składniki przyrody od wytworów działalności człowieka.	– podaje zależności między nieożywionymi składnikami przyrody; – podaje, w jaki sposób człowiek wykorzystuje przyrodę do własnych potrzeb i jak przyroda wpływa na człowieka.	– przygotowuje prezentację o środowisku najbliższej okolicy, w prezentacji uwzględnia składniki przyrody ożywionej i nieożywionej, w tym celu korzysta z różnych źródeł informacji.
35. Składniki środowiska					
6.2. Formy ukształtowania powierzchni	– rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni występujące w najbliższej okolicy; – odróżnia wypukłe formy ukształtowania terenu od wklęsłych.	– wymienia nazwy form wypukłych i wklęsłych; – wymienia nazwy form terenu występujących w najbliższej okolicy.	– wskazuje elementy pagórka (szczyt, wierzchołek, stok łagodny, stok stromy); – wskazuje elementy doliny (bocze strome, zbocze łagodne).	– podaje różnice między kotliną a doliną; – wyjaśnia, co to jest ukształtowanie terenu.	– rozróżnia różne typy ukształtowania terenu (teren równinny, pagórki, wady, górski); – podaje przykłady ukształtowania powierzchni w różnych częściach Polski.
36. Formy ukształtowania powierzchni					

6.3. Poznaję skały w moim otoczeniu	– wymienia rodzaje skał; – wymienia skały występujące w okolicy swojego miejsca zamieszkania.	– podaje przykłady skał sypkich, zwięzłych i litych; – podaje przykłady przedmiotów wykonanych ze skał.	– wyjaśnia, co to jest skała; – podaje różnice między skałami sypkimi, zwięzłymi a litymi.	– odróżnia skały luźne od litych i zwięzłych; – określa rolę zmysłów człowieka w poznananiu skał; – opisuje różne rodzaje skał.	– podaje cechy skał; – podaje przykłady zastosowania skał.
37. Poznaję skały w moim otoczeniu	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje przykłady przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych.	– opisuje przystosowanie roślin do zdobywania światła.	– wykazuje związek między budową zwierząt a przystosowaniem do życia w różnych warunkach.
6.4. Jak organizmy radzą sobie na łądzie?	– podaje przykłady organizmów samodzielnego i cudzożywnych;	– wskazuje rodzaje przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu; – opisuje znaczenie roślin w przyrodzie i życiu człowieka.	– podaje różnice między samodzielnymi a cudzożywnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
38. Jak organizmy radzą sobie na łądzie?	– wymienia cechy roślinożerców i drapieżników.	– podaje i wskazuje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu.	– opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie występujące w poszczególnych warstwach lasu.	– rozpoznaje podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkowuje je do odpowiednich warstw lasu.	– wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia organizmów w lesie; – gromadzi i prezentuje w klasie informacje na temat lasu, znajdującego się w najbliższej okolicy.
6.5. Jak się odżywiają organizmy?	– wymienia warunki rozwoju dla rozwoju grzybów;	– podaje warunki odznaczające dla rozwoju grzybiad i trujących; – wymienia zasady pieczenia a muchomorem sromotnikowym.	– opisuje na schemacie budowę grzyba kapeluszowego.	– podaje przykłady wykorzystania drożdży do wytwarzania produktów spożywczych; – wymienia przykłady grzybów jadalnych i ich trujących odpowiedników.	– wyjaśnia znaczenie grzybów w przyrodzie oraz życiu człowieka.
40., 41. W lesie	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
39. Jak się odżywiają organizmy?	– wymienia cechy roślinożerców i drapieżników.	– podaje i wskazuje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu.	– opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie występujące w poszczególnych warstwach lasu.	– rozpoznaje podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkowuje je do odpowiednich warstw lasu.	– wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia organizmów w lesie; – gromadzi i prezentuje w klasie informacje na temat lasu, znajdującego się w najbliższej okolicy.
6.6. W lesie	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między samodzielnymi a cudzożywnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
40., 41. W lesie	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
6.7. Co warto wiedzieć o grzybach?	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
42. Co warto wiedzieć o grzybach?	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
6.8. Na łące i na polu	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
43. Na łące i na polu	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
6.8. Na łące i na polu	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.
43. Na łące i na polu	– wymienia warunki życia na łądzie, uwzględniając zawartość tlenu, wilgoc i nasłonecznienie (temperaturę powietrza).	– podaje przykłady sposobów przetrwania osobu zimy przez rośliny i zwierzęta.	– podaje różnice między różnymi sposobem odżywiania.	– wyjaśnia, w jaki sposób odbywają się rośliny; – podaje czynniki różniące roślinożercy od drapieżników.	– wymienia czynniki niezbędne do przebiegu fotosyntezy.

Wymagania na ocenę:					
Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Uczeń:					
6.9. Wody stojące i płynące 44. Wody stojące i płynące w najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym są wody powierzchniowe; podaje przykłady wód powierzchniowych; stojących i płynących. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy wód stojących i płynących występujących w najbliższym miejscu zamieszkania. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest źródło i ujście rzeki; rozpoznaje prawy i lewy brzeg rzeki; wskazuje elementy doliny rzeki; podaje nazwy kilku rzek i jezior Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielnia naturalne i sztuczne zbiorniki wodne występujące w najbliższej okolicy; wskazuje na mapie rzekę główną i jej dopływy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są bagna i jak powstają; wskazuje na mapie największe rzeki w Polsce; podaje przykłady prawych i lewych dopływów Wisły;
6.10. Życie w wodzie 45. Życie w wodzie	<ul style="list-style-type: none"> podaje cechy środowiska wodnego; wymienia strefy jeziora i podaje przykłady organizmów, które w nich występują. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy budowy ryby, które umożliwiają jej życie w środowisku wodnym. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje warunki życia w wodzie i na lądzie; opisuje cechy, które pozwalają roślinom żyć w wodzie. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy ryb żyjących w Polsce; wymienia nazwy roślin i zwierząt żyjących w jeziorach Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak oddychają ryby.
6.11. Podsumowanie działu 6 46. Powtórzenie wiadomości z działu 6	Wiadomości i umiejętności z lekcji 35–45.				
Dział 7. Działalność człowieka a środowisko					
7.1. Składniki krajobrazu 47. Składniki krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie: krajobraz; wymienia składniki krajobrazu najbliższej okolicy; wyjaśnia pojęcie: środowisko antropogeniczne; podaje nazwy składników środowiska antropogenicznego dla najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w terenie składniki krajobrazu charakterystyczne dla najbliższej okolicy i podaje ich nazwy; wyjaśnia, czym się różni krajobraz naturalny od antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli składniki krajobrazu na naturalne i przekształcone przez człowieka; określa funkcje składników środowiska antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między składnikami naturalnymi a antropogenicznymi (przekształconymi przez człowieka). 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady zależności między składnikami środowiska przyrodniczego a działalnością człowieka.

<p>7.2. Współczesny krajobraz</p> <p>48. Człowiek zmienia krajobraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady wpływu działalności człowieka na przeobrażenia środowiska przyrodniczego (miejskiego, wiejskiego, przemysłowego). 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w terenie składniki krajobrazu, które uległy przekształceniu (przeobrażeniu); - rozróżnia krajobraz wiejski i miejski; - podaje elementy krajobrazu wiejskiego; - podaje elementy krajobrazu miejskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przeobrażenia środowiska najbliższej okolicy; - wskazuje funkcje, jakie pełnią części miasta, w tym własna dzielnica lub części najbliższego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zależności między elementami naturalnymi a antropogenicznymi krajobrazu i krajobrazem wiejskim a rolniczym; - charakteryzuje krajobraz przemysłowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia istnienie zależności między składnikami środowiska przyrodniczego a składnikami środowiska antropogenicznego.
<p>7.3. Krajobraz najbliższej okolicy</p> <p>49. Krajobraz najbliższej okolicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy krajobrazu najbliższej okolicy; - wskazuje cechy krajobrazu najbliższej okolicy, które wskazują na działanie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje wspólny krajobraz najbliższej okolicy na podstawie aktualnych map i obserwacji w terenie; - wymienia nazwę, położenie oraz cechy wyróżniające miejsce zamieszkania (czyli małą ojczyznę). 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych map i fotografii; - wyszukuje obiekty w najbliższej okolicy, które są godne zwrócenia uwagi; wymienia źródła informacji, które mogą być pomocne w poznaniu najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy; - pisze pytania do ankiety lub wywiadu z mieszkańcami najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje zjawiska w różnych źródłach informacji, w celu wyjaśnienia, jakie nastąpiły zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy; - opisuje zmiany w krajobrazie, np. na przestrzeni 10, 20, 50 lat (na podstawie rozmowy z rodziną), przygotowuje plakat lub prezentację na ten temat.
<p>7.3. Krajobraz najbliższej okolicy</p> <p>50. Krajobraz najbliższej okolicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie najbliższej okolicy ciekawe miejsca, które warto odwiedzić; - wskazuje elementy krajobrazu, które zmieniły się w najbliższej okolicy pod wpływem działań człowieka; - przygotowuje dokumentację (zdjęcia, materiały elektroniczne) na temat ciekawych miejsc w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta z różnych źródeł wiedzy w poznawaniu najbliższej okolicy; - wskazuje na znaczenie wywiadu i ankiety z rodziną i innymi mieszkańcami najbliższej okolicy w jej poznawaniu; - wskazuje na mapie najbliższej okolicy ciekawe miejsca, które warto odwiedzić, dzieląc je na obiekty przyrodnicze i antropogeniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje trasę wycieczki po najbliższej okolicy; - wskazuje na mapie i w terenie miejsca, które warto odwiedzić i argumentuje, dlaczego warto to zrobić. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady zmian krajobrazu i ciekawych obiektów w najbliższej okolicy na przestrzeni ostatnich 10, 20, 50 lat; - opracowuje informacje o najbliższej okolicy pochodzące z różnych źródeł wiedzy, w tym np. z ankiety; - pokazuje w terenie lub na mapie przykłady zmian antropogenicznych w krajobrazie najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazuje na podstawie starych fotografii; opowieści rodzinnych i różnych źródeł wiedzy, które obiekty w najbliższej okolicy zmieniły się na przestrzeni 10, 20, 50 lat; - zaprasza najbliższą rodzinę lub kolegów z klasy na wycieczkę po okolicy i przygotowuje reportaż na ten temat.
<p>7.4. Formy ochrony przyrody</p> <p>51. Przyroda pod ochroną</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia formy ochrony przyrody występujące w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia miejsca występowania w najbliższej okolicy obszarów chronionych, pomników przyrody. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób w Polsce chroni się przyrodę; - wskazuje na mapie Polski przykłady miejsc chronionych. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady obiektów w najbliższej okolicy, które zasługują na ochronę i uzasadnia swój wybór; - wskazuje na mapie i w terenie obiekty chronione w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> - gromadzi informacje o obiektach chronionych w najbliższej okolicy i prezentuje je w klasie.

Wymagania na ocenę:					
Tytuł tematu w podręczniku i temat lekcji	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:					
7.5. Dbam o piękno przyrody i kultury	– podaje nazwy i wskazuje obiekty zabytkowe w najbliższej okolicy; – wymienia sposoby ochrony środowiska, które może sam stosować (oszczędzanie wody, energii elektrycznej, segregacja śmieci).	– uzasadnia potrzebę ochrony obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy; – uzasadnia ochronę środowiska przyrodniczego w najbliższej okolicy.	– opisuje zajęcia ludności w najbliższej okolicy, tradycje i kulturę; – wyjaśnia geograficzne nazwy miejscowe i ich pochodzenie.	– podaje przykłady działań chroniących zasoby naszej planety; – ocenia stan ochrony środowiska w najbliższej okolicy.	– wymienia kilka powodów, dla których należy dbać o nasze dziedzictwo przyrodnicze; – wskazuje działania, które mogłyby poprawić stan środowiska najbliższej okolicy.
7.5. Dbam o piękno przyrody i kultury	– wymienia ciekawe krajobrazowo miejsca w najbliższej okolicy; – planuje wyjście na wycieczkę po najbliższej okolicy.	– szuka w różnych źródłach informacji o ciekawych miejscach w najbliższej okolicy; – szuka informacji o obiektach chronionych w najbliższej okolicy.	– planuje prezentację o najbliższej okolicy, w tym o zmianach krajobrazu i o obiektach przyrodniczych i antropogenicznych w najbliższej okolicy.	– przygotowuje prezentację na temat ciekawych miejsc w najbliższej okolicy; – przygotowuje folder o najbliższej okolicy.	– przygotowuje komentarz do prezentacji o ciekawych obiektach w najbliższej okolicy; – pokazuje prezentację o najbliższej okolicy w klasie lub wskazuje miejsca podczas wycieczki klasowej po najbliższej okolicy.
7.5. Podsumowanie działu 7	Wiadomości i umiejętności z lekcji 47–54.				
55. Powtórzenie wiadomości z działu 7					